

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA ŠIBENIK

BROJ 151 — GOD. IV.

ŠIBENIK, 13. SRPNJA 1955.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Povodom povišenja cijena nekih artikala široke potrošnje

Ekonomске cijene su bitan uvjet za uspješan razvoj privrede

Plaće, penzije i invalidnine povećane za 500, dječji dodaci za 240 Din

Savezno izvršno vijeće je donijelo odluku o slijedećim promjenama cijena:

1. Otkupne cijene pšenice povećavaju se za 5 dinara, kukuruza za 6 dinara po kilogramu, a cijene ostalih žitarica povećavaju se u skladu s cijenama pšenice i kukuruza.

2. Prodajne cijene kruha i brašna povećavaju se u prosjeku sa 12 dinara po kilogramu, s tim što je ono i nešto veće u udaljenijim nežirotodnijim područjima zbog poskupljenja prevoznih troškova.

3. Slobodno se formiraju cijene masti i ulja, što istovremeno znači sada povećanje cijena ovih artikala za 100 dinara po kilogramu.

4. Povećavaju se maloprodajne cijene duhana za 27 posto.

5. Povećavaju se putničke tarife na željeznici za oko 20 posto.

Povećanjem ovih cijena porast će i troškovi ishrane, te se zbog toga povećavaju plaće, penzije i invalidnine za 500 dinara mjesečno, a dječji dodaci za 240 dinara mjesečno. Napominje se da se u živaoci invalidnina, koji su ujedno zaposleni, mogu koristiti samo jednim povišenjem, t. j. ako su im povećane penzije, ne će im se povećati plaća. Povećanje plaća stupa na snagu 1. srpnja ove godine.

**U VODICAMA JE OTVORENO
ODMARALIŠTE PODUZEĆA
»GRAFIKA« IZ ZAGREBA**

U Vodicama je prošlih dana na svečan način obavljeno otvorenje vrlo lijepog odmarališta poduzeća »Grafika« iz Zagreba.

Svečanom otvorenju prisustvovali su rukovodioci kotara i grada Šibenika Petar Škarica, Nikola Špirić i Petar Rončević, te rukovodioci mjesta Vodice. Prilikom otvorenja, direktor poduzeća »Grafika« Frane Arambašin je istakao veliki radni uspjeh, koji je u relativno vrlo kratkom vremenu postignut na izgradnji odmarališta, a zatim se zahvalio na susretljivosti, koju im je u radu pružio narod mjesta Vodica i mjesne vlasti. Nakon toga je predsjednik NO-a općine Vodice Rujo Alfired podvukao značenje odmarališta za budući razvoj turizma u Vodicama.

R. A.

**»PUT MIRA« NAJPOSJEĆENIJI
FILM U ZATONU**

U Zatonu se prikazivalo dosad mnogo filmova raznih produkcija, ali ni jedan nije doživio tako velik uspjeh u mjestu kao »Put mira«, u kojem je na zanimljiv način prikazan put predsjednika Tita u daleke prijateljske zemlje Indiju i Burmu. Prostrana dvorana zadrugnog doma nije mogla da primi sve one koji su željeli da vide svoga vođu i neustrašivog borca za mir. Zatonjani su sa velikom pažnjom pratili prikazivanje filma, a oduševljenju i aplauzu nija bilo kraja.

M. Š.

Na povećanje cijena žitaricama kao osnovno je utjecala potreba da se stvore povoljniji uvjeti za proizvodnju žita. Kod nas sve više rastu potrebe prehrane stanovništva, ali proizvodnja žitarica zaostaje, i to prouzrokuje veliko opterećenje za naš platni bilans, pošto se moraju, da bi se pokrile potrebe, uvoziti znatne količine žitarica. Osim toga, usklađivanjem cijena žitarica želi se postići ekonomičnija upotreba žitarica u potrošnji.

Umjetno održavanje niskog nivoa ovih cijena u srazmjeru s cijenama ostalih proizvoda svojevremeno je bilo sprovedeno da se zaštiti životni standard stanovništva. Međutim, nizak nivo cijena bio je jedan od najosnovnijih uzroka što je proizvodnja ovih artikala ne samo relativno, već i apsolutno opala. Zbog toga je ova zaštita potrošača u održavanju niskih cijena iziskivala vrlo velik uvoz iz inozemstva a i razne druge mjere.

Cijene žitarica kod nas zaostaju za cijenama ostalih poljoprivrednih proizvoda. Ako cijene u 1938. uzmemo kao bazu i označimo sa 100, onda indeks dosadašnjih propisanih otkupnih žitarica iznosi 1.550, dok je indeks cijena stoke i stočnih proizvoda 1.960, povrća 1.954, vina 2.773. Cijene žitaricama zaostale su i zato, što su se cijene drugih proizvoda slobodno formirale na tržištu i posljednjih godina porasle. Do ovog porasta dolazilo je i uslijed konstantnog porasta novčanih prihoda stanovništva, koji nije bio praćen i odgovarajućim porastom poljoprivredne proizvodnje. Proizvodnja žitarica je danas niža nego prije rata, dok je proizvodnja ostalih poljoprivrednih artikala prerasla prijeratni nivo.

Struktura ishrane radnih ljudi u našoj zemlji karakterizira se velikom potrošnjom kruha u razmjeru prema drugim prehrambenim artiklima. Žitarice kod nas predstavljaju 69 posto ukupne ishrane, dok u Francuskoj, na primjer, iznose 46 posto. Njemački kod 44, Holandiji 35 posto i t. d. Još je značajnije to što se potrošnja žitarica konstantno povećava; od 1951. kada je bila 181 kg po stanovniku, 1954. je porasla na 207 kg. Niške cijene tim artiklima su također jedan od uzroka ovakve strukture ishrane našeg stanovništva, te će usklađivanje cijene brašna i kruha s drugim proizvodima, utjecati pozitivno i na mijenjanje strukture ishrane, iako ne možda brzo, jer je promjena spor i dugotrajan proces. Rezimirajući, povećanje cijena žitaricama odnosno brašna i kruha je ekonomska nužnost i očekuje se povoljno djelovanje ovih mjera na tržištu.

Sličan značaj ima i odredba o slobodnom formiranju cijena masti i ulja. Dosadašnje održavanje čvrsto formiranih cijena masnoća nije stimuliralo domaću proizvodnju masti, dapače imala je još negativnijih posljedica nego kod žitarica. Sadašnja cijena masti

nije bila u skladu s cijenama debelih svinja u otkupu, klaonice su bile nezainteresirane za proizvodnju masti, jer su i pored regresa gubile. Zato je bilo nužno preći na slobodno formiranje cijena da bi se omogućila normalna proizvodnja. Zbog ovakvog stanja bili smo prisiljeni stalno povećavati uvoz masnoća da bi se osiguralo potrebe na tržištu. Ove godine, na primjer, planiran je bio uvoz od 28.000 tona, ali je to nedovoljno, te se mora uvesti još 5.000 tona. Slobodno formiranje cijena masnoćama, očekuje se, djelovat će pozitivno, a to dokazuje i činjenica, da se istim načinom, prelazom na slobodan promet znatno povećao stočni fond, pa je čak i omogućen konstantan porast izvoza.

Usporedo s povećanjem cijena masnoćama treba istaći da će se i dalje uvoziti potrebne količine masti, margarina i ulja, sve dok domaća proizvodnja ne zadovolji potrebe tržišta. Povišenjem plaća osiguran je odgovarajući iznos, te će ove dvije mjere sprječiti privremeno negativne posljedice na standard života. Trajno rješenje tog problema predstavlja jedino stabilizacija cijena masnoća temeljena na porastu domaće proizvodnje.

Cijena duhana je također niska u odnosu na druge industrijske artikale. Industrijskoj robi je, na primjer, cijena porasla preko 17 puta u odnosu na prijeratnu, dok je duhan skuplji svega nešto više od 6 puta, a njegova cijena se nije mijenjala od 1951., premda su drugi artikli u tom razdoblju poskupili. Time je ugrožen postojeći obim izvoza, koji je za nas važan, jer predstavlja osiguravanje znatnih deviznih sredstava. Sadašnja potrošnja duhana veća je za oko 40 posto od predratne. Povećanjem cijena još uvijek je duhan jeftiniji nego ostali proizvodi, jer povišenje u odnosu na ostale proizvode iznosi svega oko osam puta više nego prije rata.

OTPUTOVALA

OMLADINSKA BRIGADA

U nedjelju je iz Šibenika otputovala na izgradnju hidrocentrale »Nikola Tesla« u Vinodolu, omladinska brigada »Zdravko Bego«, koja je sastavljena od 49 šibenskih srednjoškolaca. Za ovu radnu akciju bilo je prijavljeno preko 80 omladinaca i omladinki, ali se nije moglo svima udovoljiti da otputuju u Vinodol, jer tamošnje gradilište nije u stanju da primi veći broj omladinaca. Zbog toga u sastavu ove brigade ima i Splitskana, koji su također namjeravali da formiraju svoju samostalnu brigadu.

Na željezničkoj stanici brigadu je otpratio velik broj omladinaca, koji su joj na rastanku zaželjeli da se povratu kao udarna. Prijapnici omladinske brigade »Zdravko Bego« su izjavili da je to i njihova želja i da će je ostvariti.

D. M.

Ovim mjerama odgovara i povećanje putničkih tarifa. Prevoz na željeznici neprekidno raste, a tarife usprkos porasta prihoda stanovnika nisu povećane. Željeznice i pored toga što koriste pun kapacitet, imaju gubitak, koji na prevozu putnika godišnje dosiže iznos od oko osam milijardi. Povećanjem tarifa se ne će radikalno smanjiti, ali će se ipak nešto ublažiti. Odlučeno je da i dalje ostaju sve povlastice u prevozu, da ova mjera ne bi teže djelovala na standard radnika. Povlastice su vrlo široke, jer oko 60 posto putničkog prometa na željeznici temelji se na povlasticama.

Povećanjem cijena nekih prekrasbenih artikala uklanjaju se postojeće disproporcije u cijenama, te se cijene drugim proizvodima ne će povećati. Cijena šećera je, doduše niska, ako se uspoređuje s drugim cijenama u odnosu na prijeratno stanje, ali je šećer prije rata bio vrlo skup i zato je njegova potrošnja bila niska. Današnje cijene omogućavaju znatan porast potrošnje ovog artikla a to je tim pozitivnije, jer to predstavlja mijenjanje nepovoljne naslijeđene strukture

(Nastavak na 2. strani)

Sa skupštine organizacije Crvenog križa Velika pažnja poklonjena zdravstvenom odgoju naroda u našim selima

Na nedavno održanoj godišnjoj skupštini organizacije Crvenog križa za grad i kotar Šibenik u izvještaju, koji je podnijela Lina Grubišić, tajnik Kotarskog odbora Crvenog križa, osobito je podvučeno da su najveći uspjesi postignuti na području zdravstvenog prosvjedičavanja stanovništva našeg kotara. Nadalje je istaknuto, da općinski odbori nisu pokazali dovoljno samoinicijative u svom radu na daljnjem širenju i razvijanju organizacija. Uspjeh je izostao, jer nije bilo tijesne suradnje sa političkim i društvenim organizacijama. Izuzetak u tome čine osnovne organizacije Crvenog križa u Šibeniku, te organizacija u Jezerima koja je uspjela aktivizirati čitavo stanovništvo. Ova organizacija je postigla dobre rezultate osobito na asanaciji sela, zdravstvenom prosvjedičavanju ženske omladine kao i u nabavi potrebnog sanitetskog materijala za svoju stanicu. Ova je u toku protekle godine intenzivirala u preko 130 slučajeva.

Izvještaj je također dotakao pitanje uplata članarine kao i broja upisanog članstva. Zapaženo je, da je broj upisanog članstva još uvijek nedovoljan obzirom na sveukupan broj stanovništva našeg kotara. To osobito vrijedi za podmladak čiji je broj prema lo uključen u ovu organizaciju. Na području kotara održano je u 1954. godini 347 predavanja zdravstveno-prosvjetnog sadržaja. Velika pažnja Kotarskog od-

Brzjav predsjednika Tita premijeru Nehruu

Predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je na telegram predsjednika vlade Indijske unije g. Džavaharlala Nehrua ovaj telegrafski odgovor:

»Primili smo s velikim zadovoljstvom Vašu poruku, koju ste mi uputili po odlasku iz Jugoslavije. Želim ovom prilikom da istaknem da je narodima Jugoslavije, jugoslavenskoj vladi i meni lično bilo vrlo mlo, što nas je posjetio prvi ministar i vođa prijateljske nam Indije i upoznao novu Jugoslaviju. Narodima Jugoslavije se Vašom posjetom pružila prilika da uzvrate veliko gostoprimstvo i osjećanja prijateljstva i ljubavi, koje su narodi i vlada Indije svuda pokazali prilikom posjete moje i mojih suradnika Vašoj zemlji.

I meni je bilo vrlo ugodno što sam imao priliku da se ponovo s Vama sastanem, ovog puta u svojoj zemlji. Uvjeren sam, da su Vaša posjeta Jugoslaviji i otvoreni prijateljski razgovori, koje smo vodili, učinili da se prisni odnosi između Jugoslavije i Indije još više učvrste i postanu du-

boko prijateljski. Živo želim da i ubuduće imamo priliku da se sastajemo i izmjenjujemo misli, u interesu miroljubive suradnje među državama, učvršćenja mira u svijetu i jačanja veza među našim narodima.

S iskrenim pozdravima i najboljim željama Vama, Vašoj gospodi kćerki i Vašim suradnicima, i od strane moje supruge,
Vaš Josip Broz Tito.»

Kardelj i Bakarić u Šibeniku

U ponedjeljak ujutro stigli su vlakom iz Zagreba drugovi Edvard Kardelj, potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća i dr. Vladimir Bakarić, predsjednik Slavonije i Hrvatske. Za vrijeme kratkog boravka u našem gradu oni su u društvu rukovodilaca kotara i grada posjetili slapove Krke i otočić Visovac.

Istog dana drugovi Kardelj i Bakarić otputovali su iz Šibenika.

IZGRADNJA NOVOG KOMUNALNOG SISTEMA

Posao se privodi kraju Konstituiranje novog NO-a kotara izvršit će se 30-log o. mj.

Posao na uređenju komunalnog sistema na našem području privodi se kraju. Inicijativni odbor za osnivanje novog kotara riješio je dosad niz konkretnih zadataka. Ima tu i nekih izmjena, naime, u prvobitnom prijedlogu Inicijativnog odbora novi kotar je trebao da ima 60 odbornika. Međutim, konačno je riješeno da novo kotarsko vijeće sačinjava 65 odbornika, a vijeće proizvođača isto toliko. Ti odbornici bit će izabrani na posebnim sjednicama dosadašnjih NO-a kotara i općine Stankovci s tim, da će kotar Šibenik izabrati 31 odbornika, Drniš 13, Knin 19, a općina Stankovci 2 odbornika. U vijeće proizvođača novog kotara Šibenik će dati 39, Drniš 9, Knin 17, a općina Stankovci 1 odbornika. Sadašnji NO kotara Šibenik odr-

žat će 23. o. mj. sjednicu na kojoj će se izvršiti biranje odbornika za novi kotar. Konstituiranje novog NO-a kotara bit će obavljeno 30. o. mj.

Usporedo s pripremanjima u vezi obrazovanja novog kotara kao i općina, vrše se i pripreme za spajanje političkih organizacija. Tako će se 18. o. mj. održati plenurno Kotarskog odbora SSRN Šibenik. Na tom sastanku izabrat će se delegati koji će zajedno s onima iz Knina, Drniša i općine Stankovci obaviti 25. o. mj. izbor novog kotarskog odbora SSRN. Osim toga na sastanku plenuma bit će razmotren prijedlog liste odbornika za novi NO kotara. Nadalje će se 21. o. mj. izvršiti biranje i novog Kotarskog komiteta Saveza komunista.

Sa skupštine organizacije Crvenog križa

pomoć pružio dr. Emil Ofner svojim stručnim savjetima a i obilaskom bolesnih osoba. Iskustva iz prošle godine umnogome će koristiti Kotarskoj organizaciji Crvenog križa na pronalaženju novih oblika rada u njenom daljnjem omasovljenju i razvitku, a u pravcu podizanja i jačanja zdravstvene svijesti stanovništva našeg kotara.

PRIMJER JEDNE ZADRUGE

Zatonjani obnavljaju vinograde, sade novu lozu, masline a naročito višnje, čija je potražnja danas velika. Njihova im zadruga pomaže u velikoj mjeri. Višnja je dosta tražen proizvod, a jedan štočin, žilogriza ga upravo nemilice napada i svake godine nanosi proizvođačima goleme štete. Da bi se spriječilo njihovo uništavanje, poljoprivredna zadruga je odlučila platiti donosiocu tog štočina pet dinara. I naravno, ljudi ih kupe i donose. To je bilo uzrokom da višnje na području Zatonu nisu bile napadnute kao ranijih godina.

Zadruga je također odlučila da nabavi potrebne knjige za naše poljoprivrednike, jer ovi pokazuju velik interes osobito za gajenje južnih kultura.

To je lijep primjer na koji se mogu ugledati i druge zadruga na našem kotaru. U Zatonu su ove godine upriličena dva predavanja iz oblasti vinogradarstva. Zabilježen je vrlo dobar posjet. Trebalo bi ubuduće više takvih predavanja.

A. Milošević

Problemi zanatstva u Šibeniku

Očekuju se brža rješenja

Dok je situacija u pogledu zanatstva na kotaru prilično dobra, osim nekih pojava nadriobrti, naročito u opančarskoj struci, koji koč normalan razvitak legalnog zanatstva, dotle je stanje u gradu mnogo teže. Tu i tamo javljaju se raznovrsni problemi koje nije baš lako i brzo riješiti. Upravo zbog tih problema zanatstva na našem području, naš suradnik je posjetio Zanatsku komoru, gdje mu je tajnik komore Miljenko Radić iznio neka najaktuelnija pitanja.

U našem gradu osjeća se potreba za otvaranjem modnih salona za izradu ženske odjeće. Poduzeće »Revija« koje posjeduje odjel za izradu takve odjeće nije ni u najbolju volju u stanju da udovolji svim potrebama. Tek otvaranjem novih modnih radionica, moglo bi se udovoljiti svim željama mušterija.

U pogledu razvijanja bačvarstva dao je potrebna obavještenja bačvarski majstor Ante Belamarić, koji se tog časa nalazio u prostorijama Zanatske komore.

U bačvarskoj struci osjeća se opadanje, ali ne u kadru, već po obimu posla, čemu je uzrok nestašica materijala. Drvno poduzeće »Grmeč« iz Drvara od prigode do prigode izrađuje manje količine i upućuje ih u svoja stovarišta, koja se nalaze u Zadrju, Kninu, Splitu i nekim drugim mjestima. Šibensko područje, koje nema takvo stovarište

nikad ne može da pravovremeno dozna kada na tim stovarištima ima materijala, jer se on ubrzo rasproda s obzirom na neznatne količine, a velike potrebe. Upravo radi takve situacije u Šibeniku bi trebalo osigurati prostor za stovarište jednom od naših drvnih poduzeća. Na taj način bile bi opskrbljene sve lokalne drvene grane zanatstva na području našeg grada i kotara.

Stanje je slično i kod ostalih grana zanatstva, koje se bavi preradom drveta kao, na primjer, kolari, stolari, brodograditelji i drugi. Pomanjkanje materijala koči normalan rad i daljnji razvoj tih zanata.

Kolari i sedlari čine posebnu grupu, a i poseban problem zanatstva. Dok u gradu postoje dva kolara, dotle djele samo jedan sedlar. Iako poslije rata poljoprivreda opada, a sve se više razvija industrija, još uvijek ima velik broj težačkih obitelji, koje uz ostali poljoprivredni alat posjeduju kola i konje. U ovako mali broj kolara i sedlara ne može ni izdaleka da udovolji potrebama mušterija. U gradu osim toga, nedostaje i jedna moderna električna brusionica, koja bi vršila popravak lišobrana i druge sitne domaćinske usluge.

Iz razgovora sa drugom Radićem proizlazi da ozbiljno pitanje predstavlja uposlenje naučnika u stolarskoj i brijačkoj struci. U Šibeniku je, na primjer, 1939. u

stolarskoj struci bilo 40 poslodavaca i pomoćnika, dok se danas na području grada broj stolara popeo čak na 350. Upravo zbog takvog stanja zanatska komisija pri NO-u gradske općine je i donijela odluku da se za izvjesno vrijeme ne primaju naučnici u stolarsku struku.

Iz godine u godinu razvija se sve više i kod nas turizam. Iz dana u dan kroz grad prođe velik broj turista i to sa vlastitim prijevoznim sredstvima. U svim, a naročito turističkim mjestima, postoje auto-servisne garaže. Takve garaže ne posjeduje naš grad, što nanosi osjetnu štetu daljnjem razvijanju turizma. Kad bi Šibenik imao jednu takvu garažu sa mehaničkom radionicom, onda turisti ne bi samo prolazili kroz grad, već bi se u njemu zadržavali sigurno i po nekoliko dana.

Šibenik i njegova okolica je poznata po lijepoj i bogato ukrašenoj narodnoj nošnji, za koju stranci pokazuju velik interes. Za vrijeme bivše Jugoslavije u gradu je postojala radionica narodnih vezova i ornamentike, koja je imala dobar prosperitet. Svakako bi bilo potrebno da se i danas poradi na otvorenju jedne takve radionice u kojoj bi se izrađivali i prodavali raznovrsni dijelovi naše narodne nošnje. Kako izgleda, za to ne bi bilo nekih većih teškoća, jer se raspolaže sa stručnim kadrom.

Premda je Zlarin i Krapanj poznat po koraljima i spužvama i izvan naših granica, ipak u gradu ne postoji ni jedan reklamni izlog, koji bi reprezentirao i popularizirao te toliko tražene proizvode Krapnja i Zlarina.

Otvaranju drvno-tolarske modelarske radionice, radionice za praktičan rad u školi za učenike u privredi, nadalje otvaranju radionice za pranje i glačanje rublja i drugih, morala bi se posvetiti odgovarajuća pažnja. One bi pružile razne usluge našim ljudima i tako bi se spriječio u dobroj mjeri ilegalni rad.

Na kraju je tajnik Zanatske komore napomenuo, da trgovačka mreža ne poklanja dovoljnu pažnju prilikom nabavke raznog alata, koji je potreban pojedinim zanatima, naime, u više slučajeva taj alat je lošeg kvaliteta. Isto tako nije rijedak slučaj da se u trgovačkim radnjama ne mogu naći neke vrste alata ili pak drugih sitnih potrepština.

I zaista neki problemi našeg zanatstva zahtijevaju da ih se što brže riješi. Tim više, što zanatstvo igra jednu veoma važnu ulogu u našem općem privrednom razvitku. **M. Z.**

Uz „Neka pitanja iz rada omladine“

U prošlom broju »Šibenskog lista« pod gornjim naslovom napisao je članak K. B. u kojem je iznio neke »probleme« iz rada omladine. U vezi s tim pisac smatra da je potrebna šira diskusija u omladinskim rukovodstvima.

Prije nego li dajem svoje mišljenje o stavovima koji su izneseni u članku, želim naglasiti, da je omladina širok pojam i da u to razumijevam sve mladiće i djevojke od 15 do navršene 25 godine. Nužno je potrebno govoriti u prvom redu o organizaciji Narodne omladine i njenim rukovodstvima, koliko su se ona angažirala u rješavanju problema unutar organizacije, odnosno na aktiviranju svojih članova u drugim društvima i organizacijama, gdje rade i žive članovi organizacije. Odgovor i aktivnost ostale omladine je svakako pitanje na kojem treba raditi, ali da taj rad prije ili kasnije bude sveden na to da se ta omladina izvan organizacije primi u organizaciju Narodne omladine.

Organizacija Narodne omladine Jugoslavije je odgovorna organizacija i naša je težnja da u njoj bude svaki omladinac i omladinica, koji su spremni da rade na svom ličnom odgoju i da se svom snagom bore za izgradnju socijalističkog društva.

Radije bih čitao o onima koji daju pogrešne konstatacije o manjoj aktivnosti omladine danas, nego ranije. O učešću omladine na radnim akcijama nije stvar slučajnosti i ukazane potrebe, već svakodnevna nužnost, a o tome najriječitije govori učešće organizacije NOH-e na izgradnji obale u Kaprijama, igrališta u Rupama, Braškiškvocima, Krnjeu-vama, Vodicama, škole u Pira-

U TIJESNOM SE UREĐUJE VILA »MACURA«

Tijesno iz godine u godinu mijenja izgled. Na mjestima, gdje se ranije bile ruševine niču novi objekti i parkovi, te se na taj način stvaraju povoljniji uvjeti za razvoj turizma.

Za Tijesno kao ljetovalište vlada veliko zanimanje kod svih naših ljudi iz unuštarnosti. Nedavno je otvoreno dječje odmaralište, a sada se vrše radovi na uređenju vile »Macura«. Posao na vili obavljaju sami mještani, a financijska sredstva je osigurao Gradski narodni odbor Tuzle.

Budući da je vila smještena u borovoj šumici u neposrednoj blizini mora sigurno je, da će ona poslužiti kao ugodno odmaralište radnim ljudima iz Tuzle. **A. S.**

matovcima, Plastovu, sadenje bamjika i ostalog voća u Skradinu (blizu Prokljana) i t. d. Takovih i sličnih potreba ima svako naše selo danas, a sutra će ih biti još više. Ti su radovi nužni i potrebni. Odlazak srednjoškolske brigade na završne radove hidrocentrale »Nikola Tesla« je odgovor, da se brigada nije fuzirala sa splitskom, jer je brigada osnovana u Šibeniku, a u sastav brigade je ušlo i 15 srednjoškolaca iz Splitske. Za odlazak na izgradnju vodila se agitacija od općinske i kotarske konferencije, a da se ona vodi kao prije nema nikakove potrebe.

Individualni rad i aktivnost tog oblika je bez sumnje korisna, ali aktivnost i izgrađivanje u prvom redu omladine u tom pravcu i takovo shvaćanje je u suprotnosti sa karakterom Narodne omladine i njenom društvenom funkcijom. Raznolikost organizacija po godinama uzrasta, kao i po kulturnom i političkom nivou njezinih članova, najuvjerljivije govori koliko je potreban smišljen i organiziran rad na političkoj aktivnosti, idejnom, kulturnom i fizičkom odgoju. O tome je pisao i drug Mika Tripalo, sekretar CK NOJ-a u brošuri »Narodna omladina danas«, a materijale V. plenuma CK NOH-e također su dobro obradili kako treba raditi u organizaciji i rukovodstvima, kakovu političku aktivnost razvijati, koje forme primjenjivati u odgoju članstva i rukovodećeg aktiva, a zatim kako da radi organizacija i rukovodstvo s ostalom omladinom (mislim na omladinu koja je izvan organizacije). Od tog treba početi u shvaćanju mjesta i uloge Narodne omladine, a ne od onog što je iznio pisac članka.

U vezi aktivnosti broja članova Narodne omladine u kulturnim i sportskim društvima, tečajevima i klubovima Narodne tehnike, bilo je već ne malo govora i u komisiji za društvene organizacije SSRN Hrvatske pri kotarskom odboru, kao i na zadnjoj kotarskoj konferenciji Socijalističkog saveza. Donijeti su zaključci o poboljšanju materijalnih i ostalih uslova u pojedinim društvima. Svakako da smo na dobrom putu, ali ono, kako bi mi željeli da bude, umnogome ovisi i o drugim faktorima i momentima koji su često puta objektivne naravi.

Slaba aktivnost, nekad aktivnog društva »Ruža Vukman« iz gimnazije, i 4 godine čekanja s organizacijom srednjoškolskih igara, je svakako stvar na koju je nama i sebi mogao odgovoriti pisac, koji je postavio ta dva pitanja. Da li je dovoljna »volja« ili treba i spremnosti ne samo za učešće, već i za organizaciju i rukovođenje, pa da se ostane u-

poran do završetka željenog uspjeha. U ovom slučaju to je trebalo u prvom redu biti K. B., jer je on nekoliko godina rukovodilac u gimnaziji i do nedavno jedini komunista među članovima NOH-e i ostalom omladinom u gimnaziji.

Za radničke sportske igre koje su organizirane prošle godine, mislim da je pravilnije reći, da su one uspjele bez obzira na broj, jer je to početak jedne sasvim nove sportske djelatnosti među radnicima, a ova godina je nastavak tog uspjeha. Učešće je omogućeno svima, koji žele da sudjeluju u radničkim sportskim igrama.

Pisac, pored ostalih misli, poziva: »... Da se pravilno shvati mjesto omladine u suvremenom društvenom životu i radu«, a zatim jedna sasvim nova misao u obliku »kritike«, »onih koji bi to trebali pokrenuti kao da ne shvaćaju mladost i njihovo doba«, (to se odnosi na želju srednjoškolske omladine) da se bavi sportskom aktivnošću. U tim mislima je i previše »konkretan«, a čini mi se da bi pisac trebao sebe sagledati u organizaciji, a ne u omladini i da sa tog stovišta prilazi radu, a zatim pisanju.

Na kraju mislim da je potrebno u rukovodstvima i organizaciji još jednom prodiskutirati o materijalima V. plenuma CK NOH-e, a naročito govor druga Bakarića na tom plenumu i o »Narodnoj omladini danas«, što je napisao drug Mika Tripalo, a zatim da se pride poslu u našim organizacijama. To su najvažnija pitanja za organizaciju i rukovodstva, a to će i omladini najviše koristiti.

Srećko Bijelić

Povodom povišenja cijena nekih artikala

(Nastavak sa 1. strane)

Povišenje cijena spomenutih proizvoda pogada uglavnom stanovništvo grada, pošto je ono glavni potrošač. Da ne bude time prouzročeno sniženje standarda, u odgovarajućem iznosu povećane su i plaće i dječji dodatak. Ove naknade utvrđene su na bazi prosječnog poskupljenja troškova prehrane po jednom članu porodice. Za duhan nije predviđena neka naknada zato što to nije artikal od bitnog značaja za standard a niti za željezničke tarife, jer se ova mjera ublažuje zadržavanjem dosadašnjih povlastica.

Ovo povišenje će možda pojedine potrošače i porodice dovesti u momentalno nepovoljniji položaj, ali nove mjere su bile nužne da bi se omogućilo razvitak proizvodnje i snižavanje cijena ne samo zbog ponude poljoprivrednih proizvoda koja će se pojačati u dolazećoj sezoni, već i zato što je urod ove godine dobar. Manjak potreba pšenica, masnoća i šećera će se i dalje nadoknađivati uvozom, a osim toga će se znatno pojačati uvoz riže. Dosad je riža zbog nedovoljne domaće proizvodnje i srazmjerno malog uvoza bila skupa. Posljednje vrijeme porast domaće proizvodnje a i pojačani uvoz omogućio je, da se cijena snizi za oko 30 posto. Uvoz će biti još pojačan, a to će također utjecati na sniženje cijena. Iz Burme će se godišnje uvoziti oko 50.000 tona riže, dok se dosad uvozilo svega oko 3.000 tona godišnje.

to treba da uoče i znaju naši ljudi, kad će se boriti možda s izvjesnim momentalnim teškoćama, koje su izazvale ove nužne mjere.

to treba da uoče i znaju naši ljudi, kad će se boriti možda s izvjesnim momentalnim teškoćama, koje su izazvale ove nužne mjere.

Iz Narodnooslobodilačke borbe

Čuvari oslobođenog teritorija

U ranu jesen 1943. godine II. bataljon VIII. brigade kontrolirao je pod Mosećom ceste koje spajaju glavnu komunikaciju za neprijatelja: Sinj — Neorić — Gizdavac, te Split — Prapatnica — Kladnjice preko Unešića za Drniš. Prostranstvo teritorija i nedovoljan broj ljudstva nije umanjiilo vrijednost ove jedinice, koja je danonoćno već nedjelju dana bdjela nad vrletnim obroncima mnogih bezimelnih kota, često bez redovite ishrane. Ona je izdržala jedan prodor neprijateljskih jedinica, koje su se pod svaku cijenu htjele probiti iz Sinja prema Šibeniku i Trogiru.

Krajem listopada jednog sunčanog poslijepodneva izviđači nad selom Parčine javiše da se hrabrost. Oko 150 Nijemaca ug-

lo se pojavilo pred selom u pratnji nekoliko blindiranih kola. Dvije čete, koje su dočekale prvi val neprijateljskih rafala, odgovorile su istom mjerom. Nijemci su bili iznenađeni brojačnošću našeg bataljona. Oko 70 boraca branilo je prilaze selu. Nijemci su silovito mitraljirali naše položaje, ali bez uspjeha. U takvoj uzastopnoj paljbi prošlo je nekoliko sati, što je dalo dovoljno vremena štabu II. bataljona da izvrši novi raspored. Jedan vod upućen je prema Kladnjicama u susret ustašama, a drugi u pravcu Visoko-Sratok, jer se računalo da će se ipak Nijemci probiti kroz Sratok. U neposrednoj blizini sela Parčine na udaljenosti od 400—500 metara jedinice II. bataljona su zadržale njemačku četu u neprekidnoj vatri ne dozvoljavajući joj daljnje pokrete. Nijemcima nije preostalo drugo nego da se povuku prema glavnoj cesti u sastavu svoje kolone.

Pred sam sumrak jedna naša patrola, dospjevši u Gornje Vinovo, naišla na ustašku grupu, koja je uspjela uhvatiti vodnog delegata Milu Perišu. Iako je ovaj zadobio 12 rana, ipak je uspio jednog ubiti i onako izranjen pobjeći do sela Parčine. Noć je protekla u uzbuđenju očekivanju događaja sutrašnjeg dana. Pred samo svitanje se čulo brujanje motora. Na jednoj od kota zauzela je položaje II. četa koja je imala zadatak da napadne njemačku kolonu. U kotlini pod Kladnjicama Nijemci su se polako i oprezno kretali i, kad su se približili našim položajima, stali su ove nasumce opasivati vatrom. Naši puškomitraljerci odgovoriliše vatrom, a to isto učiniše i borci II. čete. Borba se vodila gotovo jedan sat. No ipak brojčanost njemačkog ljudstva i tehnička premoć su ovog puta nadjačali. II. četa sa komandirnom Krešom Jušićem izdržala je težak napor.

Osobito je došla do izražaja sposobnost i hrabrost našeg komandira. Njemačka kolona se ipak uspjela probiti, ostavivši za sobom 10 mrtvih.

II. bataljon, koji se uglavnom sastojao od omladinaca iz Šibenika i okolice, suprostavio se nadmoćnijem neprijatelju kojem je ipak uspio razbiti planove. U isto vrijeme, iskoristivši odsutnost naših jedinica, ustaše iz Unešića upali su u Kladnjice koje su opljačkali i tom prilikom ubili jednu ženu. Odmah su u pravcu sela Kljake upućene naše dvije čete sa zadatkom da istjeraju ustaše. To im je i uspjelo. Čitav bataljon je zatim nastupao prema Unešiću, očistivši to područje od neprijatelja, a potom krenuo u maršu prema Bitelju na padinama Dinare.

Već dva mjeseca traju radovi na renoviranju mlinskog postrojenja u industriji »Krk«. Pored izmjene čitave drvene konstrukcije, umetnut će se još 3 valjka za grubu meljavu uz već četiri postojeća. Postavit će se također jedno renovirano šesterodjeljno plansko sito, jedna četverodjeljna nova griz-mašina, kao i jedna dvodjeljna griz-mašina. Preorijentiranje suvišnog i neiskorištenog kapaciteta grube na finu meljavu, znatno će se povećati kvalitet i kapacitet meljave. Dok je dosadašnji kapacitet iznosio 18 tona dnevno, dotle će on sada iznositi čak 26 tona.

Radovi na obnovi ovog mlinskog postrojenja za koje će se utrošiti oko 3 milijuna dinara, bit će završeni u prvoj polovini kolovoza.

RENOVIRANJE MLINSKOG POSTROJENJA U INDUSTRIJI »KRKA«

Radovi na obnovi ovog mlinskog postrojenja za koje će se utrošiti oko 3 milijuna dinara, bit će završeni u prvoj polovini kolovoza.

Mile Grgurević

Program osmogodišnjih škola nije prikladan selu

Na kraju školske godine bolje se mogu uočiti problemi i jasnije dati slika o radu škola. Na području našeg kotara zabilježen je ove školske godine bolji uspjeh nego prošlih godina. U šestogodišnjim školama, gdje je obuhvaćeno 2290 učenika, pozitivno je ocijenjeno 83,07%, a u osmogodišnjim 75,24%. Ali unutar tih cifri vlada disharmonija. Dok se postotak u prva četiri razreda osmogodišnjih škola kreće između 80% i 90%, u petom naglo pada na 50%, da bi se opet konsolidirao u slijedećim razredima. Uzmimo, kao primjer, Murter: u V. je 31,89%, u VI. 43,58, u VII. 53,39%, dok je u VIII. 100% učenika pozitivno. U Skradinu i Vodicama je razlika manja, ali i tamo je uočljiva. Ta se razlika u Skradinu uočila ranije. Stoga je posvećeno više pažnje učenicima četvrtog razreda, a i u petom razredu se o tome vodilo računa.

U petim razredima prema četvrtim vlada tolika depresija, toliko neklad da je on koban za naše školstvo. Jedan dio može opravdati to što dijete dolazi od jednog učitelja i mora da se privikava načinu rada nekolicine nastavnika, i baš tu bi se moralo voditi računa kako olakšati da se dijete snađe i privikne novom radu. Lošem uspjehu je očito korijen u programu za naše osmogodišnje škole i u načinu ocjenjivanja. Nevjerojatno je da će dijete, koje je osnovnu školu završilo vrlo dobrim uspjehom, odjednom u petom razredu postati »glupo« da ne će moći da uči i prođe. Drugi je slučaj još interesantniji. Dok se u sedmim razredima broj učenika kreće od 30—40, u Murteru ove godine u osmom razredu bilo je samo 10 đaka. Zašto bi učenik u sedmom razredu prekinuo školu? Razlog može biti samo taj što je učenik »sit škole« nije siguran da će se slijedeće godine izvući. Program naših škola je krajnje neprikladan selu. Gradivo je toliko preopširno da se da mnogo naučiti, ali i toliko da se ništa ne zna. Jer nije slučaj ni s učenicima viših razreda gimnazije, da čvrsto prisvoje znanje, a za djecu osmogodišnjih škola to može samo biti fraza. Djeca se privikavaju na činu radu nastavnika i onaj dio koji

u tome bolje snalazi bolje i prolazi. Drugi kome se dogodi nesreća da dobije jednom negativnu ocjenu (više zbog lijenosti), a daka je u razredu oko 40, pitani su do 3 puta godišnje, treba da čeka dva-tri mjeseca da ga se pita. Pritom treba stalno da radi taj predmet, a u toj psihozni nije isključeno da dobije još koju negativnu. Stvar se pogoršava tamo, gdje roditelji ne će ići ne mogu da spotiču dijete na rad, kao što je slučaj upravo u Murteru, da roditelji otiđu po nekoliko dana raditi na Kornatu, a djeca ostanu kod rođaka ili susjeda. Ima pak slučajeva, njih je na sreću sve manje, da roditelji nisu shvatili potrebu školskog pribora za svoju djecu, pa je i to jedan od faktora lošijem uspjehu. To je više u šestogodišnjim školama našeg zagorskog dijela. Ove je godine bilo manje nepohadanja škole. U osmogodišnjim školama bilo je 60 takvih, a samo u Vodicama 40. Polovica od njih su nemarni daci. U šestogodišnjim školama ih je 159 ostalo neocijenjeno, zbog neredovitog pohađanja i nemarnosti.

Ipak ove godine smo na kraju vidjeli velik interes roditelja za rad svoje djece a to je ohrabrujuća činjenica. Slijedeće će se godine pokušati sa roditeljima raspravljati o nastavno-odgojnim pitanjima u školi. Program nižih specijalno osmogodišnjih škola zasad je takav da djeca ne mogu usvojiti predviđeno gradivo. Način ocjenjivanja je isto tako neprikladan, moglo bi se reći nepedagoški. U interesu je pružiti djeci takvo znanje, koje će im koristiti i biti dovoljno, Zalosna je činjenica, ako samo 30—40% učenika, koji su se upisali u pete razrede, završavaju i osme. Treba prići tome da se program smanji i uskladi sa razumijevanjem i potrebama đaka. Dobar nastavnik treba da se trudi da pokaže i pomogne učenicima, da se ne bazira suviše na ocjene, jer one i nemaju tako odgojne podloge. Ne zamarati i ne naturivati učeniku ono što je nepotrebno, pružiti mu ono najvažnije. Treba se boriti i provoditi iskustvo škole u Skradinu. Takva će škola više pomoći našem selu.

F. K.

TURISTIČKA KRONIKA

DRUGI OVOGODIŠNJI IZLET TURISTIČKOG DRUŠTVA NA KOTARU

Kao što je poznato, Turističko društvo Šibenik, priredilo je svoj prvi ovogodišnji izlet preko Drniša i Knina u Strmicu. Prema općoj ocjeni učesnika, taj izlet je imao svoj puni uspjeh u svakom pogledu.

Odazivajući se želji svoga članstva, Turističko društvo organizira i svoj drugi izlet na Slanicu i Kornatske otoke, za koji su pripremni radovi u punom jeku. Izlet bi imao uslijediti u subotu 30. VII. sa polaskom iz Šibenika u 14 sati, te povratkom u nedjelju oko 21 sat.

Obzirom na golemi interes, koji vlada za ovaj izlet, predviđeno je da mogu učestvovati samo članovi društva. No kako će broj reflektanata, prema predviđanjima premašiti mogućnosti učešća na ovome izletu, to će se na istoj relaciji održati ponovljeni izlet slijedeće sedmice 6. VIII. s istim rasporedom.

Sve pobliže informacije, kao i predbilježbe, obavljat će se svakodnevno u društvenoj kancelariji i prije i poslije podne.

ODREĐENO JE MJESTO ZA KAMPIRANJE TURISTA I PARKIRANJE VOZILA

Krupan nedostatak našeg grada osjećao se u velikoj mjeri zbog pomanjkanja mjesta za parkiranje vozila i kampiranje turista. Na osnovu toga, Turističko društvo se obratilo predstavkom na Odjel za komunalne poslove Gradske općine, u kojoj je ukazalo na tu manjkavost. Ova predstavnica uzeta je hitno u razmatranje i donešen je zaključak, da se privremeno u gornje svrhe odredi prostor kod Vatrogasnog doma tako, da se vozila parkiraju ispred Vatrogasnog doma, a kampiranje turista da se vrši na čistini iza Vatrogasnog doma. Pored toga, parkiranje vozila može se vršiti i na prostoru kod NO-a kotara pred kućom Škarica i Bojadisarskom zadrugom.

Ova odluka će se svakako povoljno odraziti kod brojnih prolaznika, stranih i domaćih turista, koji su se vrtjeli u krugu, ne znajući kako da se sklone, a našim građanima će biti od velike koristi u pružanju obavještenja.

I mi s naše strane pozdravljamo to rješenje kao dokaz brige i pravilno gledanje na uklanjanje nedostataka, koji ne traže neke veće žrtve, a našem gradu mnogo koriste.

B. R.

Film i publika

Šta naši građani gledaju

Kad govorimo o filmu ne možemo mimoći to da ove godine slavimo rijedak jubilej — desetogodišnjicu domaćeg filma. Za to kratko vrijeme mi smo postigli toliko da se možemo pohvaliti domaćom kinematografijom, makar na tom polju još mnogo moramo učiniti i imamo mnogo propusta. Prigodom proslave desetogodišnjice našeg filma naši filmski umjetnici stekli priznanje, bila je to smotra naše filmske umjetnosti.

U zadnjem vrijeme i naši su građani imali priliku vidjeti nekoliko domaćih ostvarenja, a među njima i dokumentarni film o Titovom posjetu Indiji i Burmi. Ovom prilikom ćemo istaknuti odnos naše publike prema filmu »jer ona je ta koja ima posljednju riječ u ocjenjivanju uspjeha jednog filma«, kaže istaknuti režiser John Ford. Kroz dvije kinodvorane u Šibeniku je u toku prošlih šest mjeseci prošlo 206.000 gledalaca, a u tom periodu prikazano je na 786 predstava 86 filmova. Naši su građani imali prilike vidjeti niz velikih filmskih stvaranja, niz velikih glumaca i režisera. Sreli su se prvi put sa kinematografijom Indije (Oluja), Brazilije (Razbojnik), Argentine (Mutne vode teku) i ponovo Sovjetskog saveza (Sadko). Sve filmove publika nije jednako primila. Najbolje je posjećen avanturistički film »Grof Monte Christo«, po romanu A. Dumasa. Dva dijela ovog filma na 41 predstavi gledalo je 16.808 građana. Američki film, »Niagara«, šav u stilu favoriziranih američkih tema sa Marilyn Monroe i Josephom Cattenom te slapovima Niagare, gledalo je 4344 naših građana. I tipično američko korištenje orijentalnih bajki, »Bagdadski prosjak« sa Marlene Dietrich sviđa se našoj publici, pogotovo, ako je u tehnikoloru. Taj je film posjetilo 4417 lica. Povučemo li paralelu sa vrijednom sovjetskom bajkom »Sadko«, koja je ocijenjena kao najbolje snimljena bajka u koji, a s obzirom da je to prvi sovjetski film posljednjih godina, šifra od 3799 gledalaca nije realna. Mankiewiczova adaptacija Shakespeareova djela sa serijom istaknutih glumaca (Marlon Brando, James Mason) ostala je vjerna dramskim okvirima, možda je to smetalo da nije bilo još više

posjetilaca, iako je njihov broj iznosio 4476. Još jedan film poznatom romanu Pierra La Murea o životu francuskog slikara bogalja Tonsoua — Lontrea bio je dobro primljen od naše publike, u tehnikoloru, sa Jose Ferrerom, a u režiji čuvenog Johna Hustona »Moulin Rouge« je gledalo 3677 građana. Dobro je posjećena bila i Fernandelova komedija, »Ovan sa pet nogu«. Domaći western »Ešalon dr. M.« prošao je najbolje od domaćih filmova. Njega je gledalo 3894 gledalaca. Vrlo dobro su primljeni kod naše publike avanturistički, kriminalni i western filmovi »Zakon je jači«, »Williamsov karabin«, »Usamljena zvijezda«, »Razbojnik«, »Prognanici iz Pokerblata«, »Najbolji od najgorih«, »Crni čovjek« i t. d. Interesantno je kad se pogleda koji su filmovi prošli najlošije. Zanimljive tri priče »Trio« omnibus po novelama poznatog engleskog suvremenog književnika Somerseta Manghama, uloge su tumačili istaknuti glumci, a film

Popravci u pumpnoj stanici

U toku su radovi na popravku trećeg agregata pumpne stanice na Krki.

Do popravka je došlo uslijed kvara koji je nastao prilikom montiranja sisaljki. Predviđa se da će ovi radovi biti gotovi do kraja srpnja.

Ubuduće će dvije sisaljke raditi punim kapacitetom, dok će treća stajati u rezervi.

VIŠE RADNIČKE OMLADINE U DTO »PARTIZAN«

Na jednoj od konferencija Narodne omladine škole učenika u privredi istaknuto je, da je još uvijek malen broj radničke omladine uključen u društvo za tjelesni odgoj »Partizan«, što kod ostalih sportskih društava u gradu nije slučaj. Da bi se ubuduće veći broj naučnika uključio u rad DTO »Partizan«, potrebna je uža suradnja ovog društva s organizacijom Narodne omladine škole učenika u privredi. To je također briga i omladinskih organizacija u poduzećima. B. S.

F.

ADLAI STEVENSON VRAĆAJUĆI SE SA SVOG PUTOVANJA OKO SVIJETA, IZNAŠA SVOJE UTISKE SA POSJETE UČINJENE ZEMLJAMA BLISKOG ISTOKA

Bliski Istok, pospan već stoljećima, danas se budi. Hoće da strese sa sebe okove kolonijalizma, i da zbriše tragove stoljetnog ropstva. Ali upravo u tome času arapsko-izraelski problem postaje akutan. Stvara se novo žarište rata i nemira, koje guta ljudske živote i onemogućava progres ovim narodima.

Putovao sam kroz tri nezaboravne sedmice po ovom uzburkanom svijetu, na pola puta od Azije i Zapada, iz Saudijske Arabije kraljevstva pustinja bogatom petrolejom, do Egipta u revoluciji, i iz Libana do Sirije, i od Transjordanije do Jeruzolima, kojeg je danas raspolovila mržnja i bodljikava žica. I dalje — preko one nesretne ničije zemlje ušao sam u državu Izrael, kamenitom kraju, punog borbenih pionira, gdje puščani metci fijuču skoro svake noći duž nestalnih granica ovih država.

Arapske nacije, nezavisne po prvi put u svojoj modernoj historiji, moraju se suprostavljati krupnim socijalnim, ekonomskim i političkim problemima — zaostalosti, bijedi, bolesti, feudalizmu i političkoj nestabilnosti. To su pravi problemi, ali ono što najviše sada zaokuplja razum tih naroda su imperijalizam i nepravda, riječi koje se stalno ponavljaju iz usta Arapa i Jevreja optužujući jedan drugoga, za situaciju nastalu u Palestini.

Arapske vođe konačno su morali prihvatiti činjenicu, da Izrael kao država mora postojati. Ali njihova uznemirenost je još uvijek vrlo velika. Oni, naime, ne mogu prihvatiti, što im 1948. godine nije pošlo za rukom baciti Židove u more, i uvjereni su da je nova država Izrael stvo-

rena na insistiranju jedne velike sile, i da životare samo financiranjima iz inozemstva. Izrael ima na vratima kuće oko 800.000 arapskih izbjeglica. Sjedinjene Američke Države su one koje su usadile i koje hrane ovaj rak na našem tijelu, kažu Arapi, i ovog puta SAD su najveći krivac.

Što ustvari hoće Arapi? Oni hoće da arapske izbjeglice dobiju pravo povratka svojim kućama, ili da dobiju naknadu za izgubljena dobra. Oni hoće da granica Izraela bude povučena, kako je to bilo određeno planom o podjeli sa strane Ujedinjenih naroda 1947. godine. Oni hoće da Jeruzolim bude internacionaliziran, kako je to bilo riješeno od UN-a. U međuvremenu, na hiljade arapskih izbjeglica iz Palestina žive već

nema mira u Izraelu

sedam godina po prostranim poljanama Transjordanije, Egipta, Libana i Sirije, uzdržavani iz fonda za izbjeglice Ujedinjenih naroda. U samoj Transjordaniji živi danas 530.000 arapskih izbjeglica, ili gotovo polovina čitavog njenog stanovništva.

Zašto se ne učini nešto, čime bi se jednom zauvijek riješilo pitanje tih izbjeglica. Ima ih koji kažu, da arapske zemlje nemaju dovoljno mjesta ni novca da bi ih smjestili. Ali, Irak i Sirija su vrlo slabo naseljeni, i kada bi se u tim zemljama izvršili minimalni radovi na melioraciji zemljišta, ove arapske izbjeglice, čiji broj raste svake godine za 25.000 ljudi, mogle bi kroz dogleđno vrijeme predstavljati silu mjesto tereta.

U borbama 1948. godine, Židovi su podvukli teritorij Palestine, koji su im planom o podjeli dodijelili Ujedinjeni narodi, te su se uspjeli probiti do samog centra Jeruzolima. Gra-

nica određena primirjem povučena je duž linije fronta, tako da danas ima prosto raspolovljenih sela, i arapski zemljoradnici, koji imaju svoja polja u Izraelu, ne mogu ih obrađivati, jer stanuju u Transjordaniji.

Jeruzolim je na isti način raspolovljen ničijom zemljom, a koja prolazi između starog grada u Transjordaniji i novog u Izraelu Bacio sam pogled na Jeruzalem s prozora jedne kuće u starom gradu. Jedan arapski advokat pokazao mi je svoju kuću u Izraelu, a u koju već 7 godina ne može da ide. Nekoliko stotina metara dalje, vide se Židovi, kako žalosno gledaju židovsku četvrt u starom gradu, njihov glasoviti »zid plaća« i njihova sveta mjesta, koja sada pripadaju Transjordaniji. Stalni incidenti na

granicama posljedica su tako neprirodnih granica dviju zemalja. Rijetko prođe koja sedmica bez puščanih hitaca, bez mrtvih i ranjenih. Arapi i Židovi međusobno se optužuju. Vlasti u Transjordaniji tvrde, da su svi teži incidenti smišljeno izazvani od Židova. »Zašto« — upitao sam. »Zato«, odgovorio mi je moj susjed, jer, kada izgleda da se Židovi nalaze u smrtnoj opasnosti, onda dobivaju sve veće pomoći od Amerikanaca.«

Iako nije opsjednuta, država Izrael stegnuta je u kljesta svojih susjeda-arapskih država. Već godinama, naftovod koji ide iz Iraka do rafinerija u Kaifi u Izraelu, više ne radi. Pokraj ogromnih količina goriva koje im se nalaze pred kućom, Izrael je primoran uvoziti naftu čak iz Venezuele. Ni sirovine, ni živežne namirnice ne stižu iz zemalja Bliskog Istoka, da bi se prehranilo stanovništvo i opskrbila industrija Izraela. Između arapskih zemalja i Izraela ne

postoji nikakva poštanska ni telefonska služba. — Sta bi bilo za ekonomiju prestanak arapske blokade. Pretpostavke su različite te variraju od 10 do 40 milijardi godišnje u korist izraelske državne blagajne.

Svugdje u arapskim zemljama postoji bojazan od ekspanzije Izraela, te se sumnja da emigracija Židova ima za cilj, da opravda tezu o neophodnosti ekspanzije. Na drugom mjestu čuo sam, da Arapi čekaju samo pogodan trenutak da udare na Izrael i da ih bace u more. Ja se lično nisam mogao uvjeriti o tako opasnim i uznemirujućim namjerama jednih i drugih, ali u svakom slučaju postoji među Arapima bojazan da će Židovi nastojati doći u posjed čitave Palestine.

Provlazeći kroz Jeruzolim, osjetio sam tešku mržnju koju nose stanovnici toga grada. Čovjek bi pomislio da makar ovdje, gdje su Arapi i Židovi živjeli u miru i harmoniji punih 1300 godina, taj antagonizam bi mogao biti manji nego u ostalim gradovima, no međutim ovdje raste mržnja tako brzo, kao što korov brzo zahvaća ruševine u ničijoj zemlji u Jeruzolimu.

Kada sam po prvi put ušao u Izrael, poslije nekoliko mjeseci putovanja po Orientu, prvi utisak ostavila je na mene velika promjena u životnom standardu Izraela. Nitko ne ide bosonog ni u dronjcima. Zatim se odmah primjećuje moderni-evropski izgled novog Jeruzolima sa velikim građevinama. Na ulicama se primjećuje velika poslovnost i užurbanost stanovništva. Mnogo je pisano o velikim uspjesima Izraela — nova sela, zadruge, radionice, kuće, škole i tvornice. Ovaj napredak premašio je daleko sva moja očekivanja, te sam zaključio, da je mala država Izrael učinila daleko veći napredak nego sve ostale zemlje Bliskog Istoka zajedno.

(Svršetak u slijedećem broju)

Uhvaćene četiri talijanske ribarice

U blizini svjetionika Molo kod Rogoznice uhvaćene su četiri talijanske ribarice koje su dopremljene u šibensku luku. To su ribarice »Tonfano«, »S. Antonio e Francesco« i »S. Siro« koje pripadaju luci Pescara, te ribarica »Antonio Piagini« pripadnosti luke Ancona. Protiv vlasnika spomenutih ribarica sudac za prekršaje NO-a kotara vodi postupak.

GOSTOVANJE DRAMSKOG ANSAMBLA IZ ZADRA

U Narodnom kazalištu dva dana su gostovali članovi dramskog ansambla Narodnog kazališta iz Zadra koji su izveli sa dosta uspjeha dramski komad »Učiteljica« od N. Niccodemia. Komad je režirao prof. Sime Dunatov. Publiku je srdačnim aplauzom nagradila izvođače.

Šibenik kroz tjedan

Kinematografi

TESLA: premijera engleskog filma — OKRUTNO MORE — Dodatak: Filmske novosti br. 26. (do 17. VII.)

Premijera američkog filma — OZLOGLAŠENA — Dodatak: Filmske novosti br. 26. (18. do 22. VII.)

SLOBODA: premijera francuskog filma — PATNJA — (do 17. VII.)

Premijera domaćeg filma — SUMNJIVO LICE — (18.—22. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE

DO 16. VII. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i Jedinstva.

Od 16.—20. VII. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Ivan, sin Luke i Slavke Jakuc; Boran, sin Slobodana i Katarine Vukadinović; Branko, sin Jakova i Vjere Skugor; Stipe, sin Ante i Vinke Aranza; Jagoda, kći Tihomira i Ankice Radin; Branka, kći Zdravka i Ane Perković; Zvonko, sin Duje i Senke Šabić; Jerko, sin Rade i Anke Spahića; Jurica, sin Ante i Mileve Soža; Ivan, sin Nike i Marije Grgas-Grando; Miroslav, sin Frane i Senke Belamarić; Veronika, kći Milke Antolos; Vlade, sin Ante i Marije Crljen; Ivica i Joško, sinovi Ivana Kukolić i Marije Caleta.

VJENČANI

Vučić Novak, vodnik JRM — Radović Marija, trgovačka pomoćnica; Mijuljkov Branko, p. poručnik JRM — Kristić Mirjana, domaćica; Šimičević Ivo, stolar — Peša Lucija, domaćica i Lambaša Dušan, šofer — Slavica Darinka, frizerka.

UMRLI

Vrčić Frana, rođ. Stošić, stara 62 god.; Tare Nikica Mirov, star 3 m.; Bolanča Jerko Dinkov, star 56 god.

»SIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik
Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«
Glavni i odgovorni urednik
NIKOLA BEGO
Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—

gradske vijesti

Uređene su neke prodavaonice poduzeća „Prehrana“

U posljednje vrijeme je poduzeće »Prehrana«, da bi u potpunosti zadovoljilo svoje brojne potrošače, na suvremen način uređilo nekoliko svojih prodavaonica. Tako su izvršene adaptacije u prodavaonici prehrambenih artikala u Mandalići koja je proširena, a isto tako uređena je i prodavaonica u zgradi ex Sare koja je ujedno najveća na teritoriju grada. Za potrošače novog stambenog naselja na Križu poduzeće je nedavno otvorilo novu modernu prodavaonicu — tako da se s ovom u Šibeniku nalazi osamnaest prodavaonica. Poduzeće također vodi veliku brigu oko što boljeg usluživanja svojih potrošača, a nije zapustilo niti sortiman robe kojim nastoji što je moguće više zadovoljiti potrebe građana.

NASTUP PIONIRSKOG KAZALIŠTA

Prošlog tjedna Pionirsko kazalište u Šibeniku dalo je veoma uspješno premijeru »Ptičar« — vesele dječju operetu. Na izvedbi je nekoliko pionira koji pokazalo nesumnjiv talenat, koji bi trebalo i dalje putem ovakvih nastupa njegovati.

Daljnja arheološka istraživanja u Gornjem Danilu

Na području oko bunara Bitinj u Gornjem Danilu u mjesecu kolovozu naši arheološki stručnjaci nastavili su arheološkim istraživanjima. Naš poznati arheolog dr. Josip Korošec će uz pomoć arheološkog odjela Gradskog muzeja u Šibeniku vršiti ispitivanja na pronalaganju predmeta iz mlađeg kamenog doba. Dosadašnjim iskapanjima pronađen je velik broj vrijednih predmeta koji se čuvaju u Gradskom muzeju u Šibeniku. Svakako da će ovogodišnja istraživanja u velikoj mjeri pomoći osvjetljavanju jednog dosad nepoznatog razdoblja na našem području.

ZAVRŠEN ISTOVAR PŠENICE U ŠIBENSKOJ LUCI

Jučer je isplovio iz šibenske luke američki brod »American Robin« koji je doveo 10.300 tona pšenice iz SAD. Ranije su isplovili brodovi »Titograd« s manjom količinom bakra i pečenog magnezita, zatim »Vranjic« koji je iskrcao 2100 tona manganove rudače, »Avala« sa teretom 200 t olova, 275 t bakra, 10 t antimona i 1175 t pečenog magnezita i brod »Slovenija« koja je krcala 75 t bakra i 250 t peč. magnezita.

U luku su doplovili domaći prekooceanski brodovi »Užice« i »Učka«. »Užice« istovaruje 900 t manganove rude, a »Učka« kreca 500 tona kromove rude.

Iz sudnice

ŠEST MJESECI STROGOG ZATVORA ZBOG KUPOPRODAJE DOLARA

Okružni sud u Šibeniku kaznio je Antu Čorića pok. Ante, zemljoposjednika iz Drniša sa šest mjeseci strogog zatvora i novčanom globom od 35.000 dinara, jer se posljednjih nekoliko godina bavio neovlaštenom kupoprodajom dolara. Optuženi je kupovao dolare od lica koja su ih dobivala od svojih rodaka iz SAD, a potom ih prodavao drugim osobama. Na raspravi je na temelju iskaza svjedoka nepobitno dokazano, da je optuženom Čoriću kupoprodaja dolara bila jedno od vrela njegovih prihoda.

OBAVIJEST

Upozorava se građanstvo, da su na telefonskoj centrali u Šibeniku ukopčani važni telefonski brojevi općeg interesa i to:

Vrsta specijalne službe općeg interesa	Novi broj telefona	Dosadašnji broj telefona
Najava međugradskih telefonskih razgovora	00	0
Narodna milicija	02	—
Vatrogasci: prijava požara i elementarnih nepogoda	03	—
Služba hitne liječničke pomoći (prva pomoć)	04	—
Točno vrijeme u svako doba dana i noći	05	—
Predaja telegrama preko telefona od pretplatnika	06	—
Prijava smetnji na telefonu	07	9
Informacije	08	2—20

Također su ukopčane automatskim linijama slijedeće pošte:
Pošta Vodice 6—00
Pošta Prvić Luka 4—88
Pošta Šepurine 4—98

T. T. TEH. SEKCIJA - ŠIBENIK

S P O R T

Uspjeh veslača „Krke“ na međunarodnoj regati

POBJEDA U TRCI ČETVERACA BEZ KORMILARA — JEDINI USPJEH JUGOSLAVENSKIH VESLAČA

Na VI. međunarodnoj veslačkoj regati na Bledu, koja je održana 9. i 10. o. mj., sudjelovalo je, pored domaćih ekipa, i niz čamaca iz Austrije, Italije, Njemačke, Holandije, Poljske, Rumunije i Sovjetskog saveza. Najveći uspjeh od domaćih veslačkih ekipa postigla je »Krka«, osvojivši prvo mjesto u trci četveraca bez kormilara. To je ujedno bila najuzbudljivija trka u kojoj su posljednje sekunde odlučile pobjednika. Na startu su se nalazili čamci Rumunije, Italije, »Mornara« iz Splita, zatim »Mladosti« iz Zagreba, »Crvene zvezde« iz Beograda i šibenske »Krke«. Na 200 metara pred ciljem u vodstvu se nalazio rumunjski čamac. No istom tada započela je ogorčena borba. Veslači »Krke« u sastavu Radečić, Despot, Živković i Lambaša uspjeli su krajnjim naporom dostići odličan čamac Rumunije i pred samim ciljem postići pobjedu. »Krka« je postigla vrijeme od 6:42,5, drugi je čamac Rumunije 6:42,6, a zatim »Sebino« (Italija) 6:52,6, »Mornar« 6:58,1, »Mladost« 6:58,2, i posljednja »Crvena zvezda« 7:11,1.

I prvog dana takmičenja »Krka« je osvojila jedno prvo mjesto. Dvojac bez kormilara u sastavu Deronja i Šupe pobijedio je ekipu »Mornara«, postigavši vrijeme 7:40, o na dužini od 2000 metara.

Poslije održanog takmičenja sekretarijat Veslačkog saveza Jugoslavije odredio je da oba čamca

Pobjednička momčad četverca »Krke«

zastupaju Jugoslaviju na veslačkoj regati na Bledu, koja je održana 9. i 10. o. mj., sudjelovalo je, pored domaćih ekipa, i niz čamaca iz Austrije, Italije, Njemačke, Holandije, Poljske, Rumunije i Sovjetskog saveza. Najveći uspjeh od domaćih veslačkih ekipa postigla je »Krka«, osvojivši prvo mjesto u trci četveraca bez kormilara. To je ujedno bila najuzbudljivija trka u kojoj su posljednje sekunde odlučile pobjednika. Na startu su se nalazili čamci Rumunije, Italije, »Mornara« iz Splita, zatim »Mladosti« iz Zagreba, »Crvene zvezde« iz Beograda i šibenske »Krke«. Na 200 metara pred ciljem u vodstvu se nalazio rumunjski čamac. No istom tada započela je ogorčena borba. Veslači »Krke« u sastavu Radečić, Despot, Živković i Lambaša uspjeli su krajnjim naporom dostići odličan čamac Rumunije i pred samim ciljem postići pobjedu. »Krka« je postigla vrijeme od 6:42,5, drugi je čamac Rumunije 6:42,6, a zatim »Sebino« (Italija) 6:52,6, »Mornar« 6:58,1, »Mladost« 6:58,2, i posljednja »Crvena zvezda« 7:11,1.

Noćna utrka »Dana ustanka« u Šibeniku

Pod pokroviteljstvom Saveza Narodnooslobodilačkog rata u organizaciji SD »Galeb« 27. o. mj. u Šibeniku će biti priređena noćna utrka »Dana ustanka« — prva veća sportska manifestacija u našem gradu. Na njoj će, kako doznajemo, sudjelovati naši poznati trkači Mihalić, Stritof, Ceraj, Cetinić, Pavlović, Jovanović, Škrinjar, Starrek, Žuvela, Lončarić i drugi. Tr-

ka će biti održana na stazi u dužini od 9000 metara, a start i cilj utrke bit će na Poljani maršala Tita. Trka će biti kružna, a prolazit će ulicom Borisa Kidriča zatim Ive Lole Ribara, Narodnog heroja Vladimira Perana a zatim opet Ulicom Borisa Kidriča do Poljane. Pojedini krug iznosi oko 1100 metara. Da bi gledaoci mogli pratiti čitav tok utrke, razglasna stanica vršit će prijenos takmičenja.

Sportsko društvo »Galeb« će u tu svrhu izraditi maketu staze koja će nekoliko dana prije utrke biti izložena na Poljani maršala Tita. Pobjedniku ove časa najveće utrke bit će predan pehar. Organizator je također predvidio, da bi se prije te utrke priredila još jedna na stazi od 2000 metara na kojoj bi učestvovali samo trkači iz Hrvatske.

Za ovu atletsku priredbu, koja će biti održana u čast Dana ustanka u Hrvatskoj, već sada u gradu vlada velik interes.

»Radnički« - novi član Dalmatinske nogometne lig

»Radnički« - »Naprijed« (Vis) 0:0

U nedjelju je na Visu odigrana uzvratna kvalifikaciona utakmica za ulazak u Dalmatinsku pobjedničku ligu između »Radničkog« i »Naprijeda« iz Visa. Susret je završio bez zgoditaka — 0:0. Budući da je »Radnički« prvi susret, odigran prošle nedjelje u

Šibeniku, riješio u svoju korist s rezultatom od 4:1, to je postao novi član Dalmatinske lige u sezoni 1955/56. To je nesumnjivo najveći uspjeh »Radničkog« od njegova osnutka. Tako će u narednoj sezoni ljubitelji nogometne igre u našem gradu imati prilike gledati najbolje klubove na teritoriju Dalmacije, kao što su »Zmaj«, »Sloga«, »Dalmatinac«, »Val«, »Solin« i drugi.

UZVRATNI SUSRET REPREZENTACIJA RSI ŠIBENIKA I ZADRA

U nedjelju je u Šibeniku održano uzvratno takmičenje između reprezentacija radničkih sportskih igara »Zadra« i »Šibenik«. Na programu takmičenja bili su nogomet, stolni tenis, odbojka i šah.

Dok su se šibenski takmičari revanširali u odbojci, pobijedivši Zadranu sa 3:0, dotle su šahisti podbacili i izgubili susret sa 4:5. Domaća ekipa stolnog tenisa uspjela je ovog puta savladati goste iz Zadra.

Nogometni susret, koji je bio dosta zanimljiv, završio je neodlučno 0:0. Domaća momčad nije uspjela iskoristiti jedanaesterce.

M. Z.

SUSRET U MALOM RUKOMETU IZMEĐU DIT-a I »PARTIZANA« ZAVRŠIO NEODLUČNO

U vrlo kratko vrijeme mali rukomet je u Šibeniku stekao veliku popularnost. Gotovo svake sedmice održavaju se prijateljski susreti između ekipa »Partizana« i učiteljske škole, a u posljednje vrijeme pojavio se i novi konkurent DIT (društvo inženjera i tehničara). Sada bi trebalo raditi na tome, da se postojeće ekipe registriraju u cilju daljnjeg razvijanja te korisne sportske igre.

Prošlog tjedna održan je susret između DIT-a i »Partizana«, koji je poslije vrlo žive i zanimljive igre završio neodlučno 11:11.

M. Z.

Najbolji pojedinci na kuglačkom prvenstvu

Mate Crnogača, Petar Krstulović i Krsto Mrvica postigli su najbolje rezultate u pojedinačnom natjecanju za prvenstvo grada u kuglanju. Prvi je od 100 hitaca oborio 431 čunji, drugi 416 a treći 414 čunjeva.

Pored spomenutih kuglača na prvenstvu Dalmacije učestvovali će još i ovi: Paško Ljubičić koji je od 100 hitaca oborio 405 čunjeva, zatim Stipe Drnasin 400, Miho Krnić 397, Ante Šupe 394, Nikica Fakac 393, Vice Jurišić (Mišketa) 390, Sime Gulin 389, Branko Friganović 389, Ivo Labura389, Ante Skorčić 388, Vinko Grubišić 387, Jere Parat 387, Ante Lacmanović 387 i Živko Belamarić 386 čunjeva. Ukupno se takmičilo 57 kuglača.

U toku takmičenja mladi kuglači su se pokazali boljim od svojih starijih drugova, te su zauzeli i bolji plasman. Posebno treba istaći Crnogaču, Krstuloviću, Mrvicu, Ljubičiću i Drnasina koji su za vrijeme takmičenja pokazali veliku upornost i izdržljivost u izvođenju 100 hitaca.

Upravni odbor II. kuglačke zone Šibenik održao je svoju redovnu sjednicu na kojoj je zaključio, da najbolje plasirane ekipe kao i pojedinci na prvenstvu grada otpočinu odmah sa pripremama, kako bi naš grad

bio dostojno reprezentiran na takmičenju za prvenstvo Dalmacije koje se kolovoza mjeseca održava u Splitu.

F. Mrduljaš

PADOBRANSKA GRUPA IZ ŠIBENIKA OSVOJILA II. MJESTO NA PRVENSTVU DALMACIJE

Na nedavno održanom padobranskom prvenstvu u Sinju, pored brojnih učesnika sudjelovala je i padobranska ekipa iz Šibenika. Ona je osvojila II. mjesto. Ekipu padobranaca sačinjavali su Marko Erak i Mario Veleglavac. Iako su oni imali svaki po 5 skokova, ipak su uspjeli postići dobar plasman.

Takmičenje, koje se održavalo pod veoma nepovoljnim meteorološkim uvjetima, iziskivalo je od svih takmičara maksimum napora, a i smjelosti, jer su zadaci bili dosta teški. Osobito je velik napor trebalo uložiti prilikom forsiranja rijeke, a što je naš takmičar Erak veoma uspješno izveo. I drugi naš predstavnik Veleglavac opravdao je povjerenje, koje mu je dao Aero klub Šibenik.

B. Skočić